

26/1/75
7940

תהום בין ישראל והשטחים

המגע הרציני היחיד הוא בתחום התעסוקה

מאת דני רובינשטיין

כבר שנים אחדות אין פוגשים כמעט ישראלים ברחובות שכמ, חברון או עזה, והמעטים הנבאים כמעט עם ציבור ערבים מרגישים כמה רב המרחק בין יהודים וערבים בארץ-ישראל. עתונאי-כדי ארה"ב, שקיים באהרונה כידרה של פגישות בארץ לשם כתיבת ספר, אמר לי כי שיתות עם יהודי וערבי המתגוררים בירושל לים במרחק של כמה עשרות מטרים זה מזה נראו לו כשיחות עם שני אנשים שכל אחד מהם חי על כוכב-לכת אחר. לא רק הברלי שפה, דת, תרבות והשקפת עולם ולא רק פרשנות שונת לר-אותם מאורעות, אלא גם תיאור העובדות שונה בתכלית. לכן מעניינים הכסינות ליצירת קשר, חברתי ואולי גם פוליטי, בין פמה מרגים מהאוניברסיטה ה-עברית בירושלים ובין סטודנטים ומורים בקולג' הערבי של ביר-זית שמצפון לרמאללה. אנשי ביוריות מפגינים הססנות לגבי הקשרים הללו, אף כי הם מגדוים את אה הישראלים מירושלים כי פרוגרסיביים, ובמפה הפוליטית בישראל הם ודאי מיעוט שמאלי קטן ביותר. ד"ר גבי ברמק, חי מנהל את הקולג' לאחר גירוש המנהל הקודם ד"ר חנא נאצר, הסביר כאחת הפגישות כי אין כמעט אפשרות הידברות בין בעלי השקפות מתונות בישראל ובשטחי חים. נשום ששואלים הנתשבים למתונים בעיני הערבים נחשבים במדינת ישראל למיעוט קיצוני, שולי, תמהוני ולעתים גם כגוי-דני, וקרוב לוודאי שמי שנראה לנו כערבי מתון נחשב ברהוב הערבי לקוויזלינג המשתף פעולה עם השלטון הכובש.

אם את הערבים, מנשלים אותם ומקפחים את זכויותיהם, דומני כי הישראלי היחיד המתואר מתוך סימפסיה בעתונות המזרח-יירושי מית הוא ד"ר ישראל שחק. מיתו ד"ר שחק בעיני הציבור בישראל אין צורך להסביר. לעומת זאת זכה ת"כ סאיר פשיל כרי פעם לקיתונות - של גנאי - בעתונות... מאמר גדול בגזתו פורסם בי-אל פג"ר, ובסאון רק"ח, "אלי אתיד" מצרף לשמו את התור, אך "הסוציאליסטי" (במרכאות כי מוכן) השוביניסטי (בלי מרכאות), הביקורת על אנשי נפ"ם ברהוב הערבי הרופה לא פחות, ואפילו רק"ח הישראלית לא זכתה לאהי דה מלאה, הבר הכנסת תאופיק וואד מנצרת, שעורר סערה בי-ציבור בגלל סירו על צליחת ה-תעלה, הופיע לפני חדשים אחדים בקולג' בביריות, ושם ההווכחי עימו בחרישות. אפשר לומר, על דרך המליצה, שמהכנסת הישרא-לית ניקשה לגרש את וואד לכירי זית ובביריות החזירו אותו ל-נכסת בישראל. לוחכות סוער נקלע גם איש ההנהגה התיק של רק"ח אמיל תומא מחיפה, שהרצה לפני זמן מה באוני ככה

מאת בעידים ערבים במורה ירוי שלים, וכמה מהם התקישו אותו בהריפות. במפלגה משותפת יהודי-דית-ערבית, החיה במסגרות הדי-מוקרטיות של פדינה יהודית וצי-יונית, אין לרק"ח יוקרה רבה בשטחים המוחזקים. כשלוגם של גורמים ישראליים מתונים, וכמי יחד... של השמאל בישראל, לרי-כרש שהופים לציבור הערבי אינו הופעה הדיעה. זה אחד הביטויים לפער - בכל התחומים - בין שני הצדדים.

אחת הדוגמאות היא הליכות שהתנהל בישראל בעניין מעלה אדומים. מיוזם לכאורה שבשטחים המוחזקים לא היתה כמעט התי-ייחסות לוחכות זה. הוגים רחבים במזרח ירושלים, בערבים שגם רמות-אסכול והגבשה הפרפתית יהודי להיות חלק ממדינת ערבית, משום שהם ממזרח לקו הירוק, וההתמקחות בישראל על פעלה אדומים נראית להם כמשהו מסור-נה לא לעניין.

נראה שגם הישראלים וגם תוי שבי השטחים המוחזקים הסליכו עם המצב, ורואים שאין טעם ואפשרות להידברות על בסיס

משותף. בקרטות-הרחוב של שכס ומזרח ירושלים מדברים על הי-מסבר בעירויות שכס או על פרי-סת השחיתות בחכרת החשמל הערבית, כשם שבישראל מגלגי לים בתעלכות רצה רהל הלוי או בפרשת כספי, סולל בונחי, גדי-מה שהעתונים במערב ירושלים ובמזרחה יוצאים בשתי מדינות רחוקות זו מנו אלפי מיליון, נהון מאורע יהודי במינו, כמו הופעת ערפאת בעצרת או"ם, כדי שיהיה דפיון כלשהו בנושא הכותרות המרכזיות. כל העתונים בערבית ובעברית, אשר להוכן הכתוב, אין צורך להרחיב אל הדיבור.

המגע הרצוף הרציני היחיד בין ישראלים לתושבי השטחים הוא בתחום התעסוקה. רבבות פרי-עלי השטחים המועסקים בישראל הם כל התוכן של היחסים בין יהודים וערבים בארץ. לקשר זה יש יהונות רבים אך הוא מבליט את הניכור והגרות המאפיינים את התחום הפוליטי, החברתי, התרבותי והכלכלית הפעורה בין שני העמים.

ההוגים בעלי ההכרה הפוליטית בשטחים המוחזקים רואים ביש-ראל עם, מדינת ומטסרה המדכ